

Het begrip ‘circulaire economie’ komt alsmaar meer onder de aandacht. In Europa wordt er naar gestreefd om de principes van dit nieuwe economische model zo goed mogelijk na te leven bij het beheer en de valorisering van de grond die uitgegraven wordt bij civieltechnische werkzaamheden. Dit is echter niet zo eenvoudig, omdat er in deze context in elk land of zelfs per gewest verschillende regels gelden. De situatie is nog complexer voor bedrijven die werken in Wallonië. De reglementering maakt de valorisering van dergelijke grond er immers erg moeilijk.

Valoriseren van de uitgegraven grond van Waalse bouwplaatsen (*)

Geldende eisen in Wallonië en Europa

In Wallonië worden de milieu-eisen waaraan voldaan moet worden met het oog op de valorisering van de uitgegraven grond van bouwplaatsen vastgelegd in het besluit van 14 juni 2001.

De conclusies na 15 jaar praktijkervaring en meer dan 1.350 analyses op grond, afkomstig van bouwplaatsen over heel Wallonië, zijn sprekend: bijna 70 % van de grond voldoet niet aan de eisen, gesteld aan niet-verontreinigde grond en kan dus niet zonder voorafgaande-

lijke behandeling gevaloriseerd worden in een niet-industriële zone.

Wanneer we er ter vergelijking de drempelwaarden uit het Vlaamse Vlarebo-besluit (2008) bijnemen, dan zou slechts 40 % van deze uitgegraven gronden als verontreinigd beschouwd worden. Een rechtstreekse vergelijking met andere Europese landen is echter niet eenvoudig. Zo zijn de drempelwaarden in Frankrijk en Duitsland gebaseerd op andere proefmethoden. Het Nederlandse Besluit Bodemkwaliteit berust dan weer op het ‘status quo’- en het gebruiksgeschiktheidsprincipe. Vol-

gens het ‘status quo’-principe moet de gebruikte uitgegraven grond minstens van even goede kwaliteit zijn als de grond waarop deze aangebracht zal worden. Volgens het gebruiksgeschiktheidsprincipe moet de kwaliteit van de grond op de bouwplaats aangepast zijn aan het huidige en/of toekomstige gebruik ervan. Bovendien worden er een aantal drempelwaarden opgelegd. Het zijn echter enkel de waarden voor de anorganische stoffen die vergeleken kunnen worden met deze uit Vlaanderen en Wallonië. Uit deze vergelijking blijkt dat de Nederlandse drempelwaarden veel minder streng zijn dan de Belgische.

(*) Hoewel er in dit artikel hoofdzakelijk ingegaan wordt op de Waalse wetgeving, kan deze informatie tevens nuttig zijn voor Vlaamse aannemers die werken uitvoeren in Wallonië.

Drempelwaarden (in mg/kg droge massa) voor 10 polluenten (die in Wallonië dikwijls overschreden worden) om te kunnen spreken van niet-verontreinigde grond in Wallonië, Vlaanderen en Nederland.

Polluent	Waals besluit van 14 juni 2001	Vlaams Vlarebo-besluit van 2008	Nederlands Besluit van 2007
Koper	50	72	–
Nikkel	40	56	–
Lood	70	120	–
Zink	150	200	–
Fenantreen	0,2	30	20
Benzo(a)pyreen	0,2	0,3	10
Chryseen	1,0	5,1	10
Fluorantheen	1,2	10,1	35
Benzo(b)fluorantheen	0,5	1,1	–
Indeno(1,2,3-cd)pyreen	0,2	0,55	40

Op basis van de huidige reglementering moet 70 % van de uitgegraven grond als verontreinigd beschouwd worden.

In Wallonië liggen 10 van de 31 te meten polluenten doorgaans aan de grondslag van een weigering van de uitgegraven grond:

- voor metalen gaat het om lood, koper, nikkel en zink
- voor de koolwaterstoffen gaat het om fenantreen, benzo(a)pyreen, chryseen, fluorantheen, benzo(b)fluorantheen en indeno(1,2,3-cd)pyreen.

De drempelwaarden die voor deze parameters opgelegd worden in Vlaanderen, Wallonië en Nederland (voor wat betreft de organische stoffen) zijn samengevat in bovenstaande tabel.

Hoe werden de eisen in 2001 vastgelegd?

Niet alle drempelwaarden die vastgelegd werden in het Waalse besluit van 2001 hebben dezelfde origine. Voor lood werd er gebruikgemaakt van de gegevens inzake ecotoxiciteit van de polluenten voor biologische bodemorganismen en dit, steunend op de

kennis die voorhanden was vóór 2001. Voor koper en nikkel werd er uitgegaan van een veronderstelde omgevingsconcentratie aan polluenten in de grond van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die vermenigvuldigd werd met twee.

Op welke basis kunnen deze drempelwaarden herzien worden?

Men dient zowel rekening te houden met de risico's voor de gezondheid als met het risico op uitloging (meevoeren van giftige stoffen in de bodem). Er zijn tegenwoordig recente gegevens omtrent de ecotoxiciteit van de polluenten beschikbaar waarop men zich kan baseren. Ook de verouderingseffecten van de polluenten in de bodem zouden in aanmerking genomen moeten worden.

De Valseco-studie

Het OCW (Opzoekingscentrum voor de

Wegenbouw) en het WTCB hebben een studie laten uitvoeren – meer bepaald de Valseco-studie – die tot doel had na te gaan of de Waalse drempelwaarden voor de tien voormelde polluenten herzien zouden kunnen worden, zonder bijkomende risico's voor de gezondheid van de bevolking en het milieu.

Volgens de conclusies van deze studie zou dit inderdaad het geval kunnen zijn. Zo zou de drempelwaarde voor nikkel van 40 mg/kg tot 93 mg/kg opgetrokken kunnen worden. We mogen ons dus aan belangrijke wijzigingen verwachten. **Als we ons baseren op de nieuwe voorgestelde drempelwaarden, dan zou amper 35 % van de uitgegraven gronden niet-conform zijn.**

Idealiter zou er ook rekening gehouden moeten worden met de lokale geologie van Wallonië. Natuurlijke anomalieën kunnen immers plaatselijk leiden tot redelijk hoge waarden voor bepaalde zware metalen. Zo zijn bijvoorbeeld lood en zink in sterk mate natuurlijk aanwezig in het oosten van ons land.

Ten slotte is er nood aan stortplaatsen waar de niet-conforme grond verzameld zou kunnen worden met het oog op de toekomstige behandeling ervan. Hieraan is er momenteel namelijk een groot gebrek. |

*V. Pollet, ir., adjunct-departementshoofd, departement Materialen, technologie en omhulsel, WTCB
Y. Hanoteau, m. wet. geol., afdelingshoofd, afdeling Beton, Geotechniek, Milieu en Oppervlaktekarakteristieken, OCW*

